

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อบทบาทของบิดามารดา ตลอดจนเปรียบเทียบบทบาทการเตรียมความพร้อมในครอบครัวที่มีบิดาหรือมารดาคนเดียวหรือครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา ได้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบิดามารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2541 ที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 460 ราย จำแนกเป็นกลุ่มบิดา จำนวน 171 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.2 กลุ่มมารดาจำนวน 289 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.8 จากผลการศึกษาสรุปข้อมูลที่เป็นตัวแปรที่สำคัญได้แก่ เพศ อายุบิดา อายุมารดา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาบิดา ระดับการศึกษามารดา รายได้ เพศบุตร ทักษะการรับมือกับเพศสัมพันธ์ของบุตรและความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดา ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 45 ปี ร้อยละ 31.0 มารดาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41- 45 ปี ร้อยละ 36.3 การศึกษาสูงสุดของบิดาระดับประถมศึกษา รองลงมาคือระดับปริญญาตรี ร้อยละ 35.1 และ 30.4 มีเพียงร้อยละ 0.6 เท่านั้นที่ไม่ได้รับการศึกษา ขณะที่การศึกษาสูงสุดของมารดาอยู่ในระดับประถมศึกษา รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรีเช่นกัน ร้อยละ 35.3 และร้อยละ 23.5 ส่วนรายได้ของครอบครัว ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 37.0 ในด้านสถานภาพสมรส พบว่าครอบครัวส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.9 มีทั้งบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 19.1 ที่มีบิดาหรือมารดาคนเดียว สำหรับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร พบว่ากลุ่ม

ตัวอย่างมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง รวมถึงมีความรู้เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.2 มีเพียงร้อยละ 33.5 เท่านั้นที่มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ

สำหรับบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ บทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาทางเพศ ด้านความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การเบี่ยงเบนความรู้สึกลึกทางเพศ การหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว และการแนะนำให้บุตรเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนและกลุ่มสังคม ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านต่าง ๆ พบว่า

1.1 บทบาทของบิดามารดาในการให้คำแนะนำที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ บทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเองและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวจากการศึกษาครั้งนี้ บทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเองที่บิดามารดาให้คำแนะนำเป็นประจำได้แก่ การพุดตติ การมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัย สำหรับบทบาทด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวที่บิดามารดาปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ การแสดงความห่วงใยเมื่อบุตรกลับบ้านผิดเวลา การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ชอบหรือถนัด และการให้กำลังใจเมื่อบุตรมีความผิดพลาดหรือผิดหวัง

1.2 บทบาทของบิดามารดาในการให้คำแนะนำที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ บทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการเบี่ยงเบนความรู้สึกลึกทางเพศ บทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ บิดามารดามีบทบาทการให้ความรู้ด้านการเบี่ยงเบน ความรู้สึกลึกทางเพศโดยให้คำแนะนำในเรื่องการอ่านหนังสือ การร่วมกิจกรรมของครอบครัว การฟังเพลง ร้องเพลง สำหรับบทบาทการให้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยบิดามารดาให้คำแนะนำเป็นประจำในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีที่สุด คือ การงดเที่ยวสำส่อนทางเพศ การใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่มีการป้องกันในฝ่ายหญิง อาจเกิดการตั้งครรภ์ซึ่งอาจนำไปสู่การทำแท้งและอาจต้องออกจากโรงเรียน บทบาทที่บิดามารดาให้คำแนะนำแก่บุตร ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาครั้งนี้ก็บทบาทหนึ่งคือการถ่ายทอดความรู้ด้านการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ ซึ่งประเด็นที่บิดามารดาให้คำแนะนำเป็นประจำคือ การแนะนำเรื่องการแต่งกายที่เหมาะสมสุภาพเรียบร้อย และไม่ควรแต่งกาย

ในลักษณะที่เปิดเผย จูงใจหรือโป้ ถ้ามีสถานการณ์ดูไม่เหมาะสมเช่น การดื่มสุรา เสพยาเสพติด ฉายวิดีโอโป้ ให้แยกตัวกลับบ้านทันที และการปฏิเสธและหาทางออกเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

1.3 บทบาทของบิดามารดาในการให้คำแนะนำที่อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ บทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศ และการแนะนำให้บุตรเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนและกลุ่มสังคม หัวข้อที่บิดามารดาให้คำแนะนำเป็นประจำในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศได้แก่ การให้ความรู้เรื่องการมีประจำเดือน การรักษาความสะอาดของร่างกายขณะมีประจำเดือน การให้ความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำหรับบทบาทการแนะนำบุตรเรื่องการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนและกลุ่มสังคม พบว่าบิดามารดาแนะนำบุตรให้เปิดรับข้อมูลเรื่องเพศจาก โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ ภาพยนตร์ วิดีโอและอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ โดยที่บิดามารดาพบว่าบุตรได้รับข้อมูลเรื่องเพศจากสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์และคาดว่าสื่อที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศถูกต้องมากที่สุดคือโทรทัศน์ จากคำแนะนำของบิดามารดา จากหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิดีโอ และวิทยุตามลำดับ

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเพศของกลุ่มตัวอย่าง เพศบุตร และความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับบทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศ และเพศของกลุ่มตัวอย่างความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับบทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้เพศของกลุ่มตัวอย่าง อายุของบิดา รายได้ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ ตัวแปรด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง อายุของบิดามารดา รายได้ และความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับบทบาทการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพศของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษาของบิดา เพศบุตรและความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับบทบาทของบิดามารดาในด้านการแนะนำให้บุตรเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนและกลุ่มสังคม สำหรับตัวแปรสถานภาพสมรส ระดับการศึกษามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของบิดามารดาด้านใด ๆ ทั้งสิ้น

3. การเปรียบเทียบบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของบิดามารดาระหว่างครอบครัวที่มีบิดาหรือมารดาเพียงคนเดียวกับครอบครัวมีทั้งบิดามารดา พบว่าไม่มีความแตกต่างทั้งสองกลุ่มในทุกด้าน

4. ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศของกลุ่มตัวอย่าง เพศบุตร และความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศ เพศของกลุ่มตัวอย่าง ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร ความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้านความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเอง ส่วนตัวแปรด้านระดับการศึกษาของบิดาและทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร ส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้านการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และตัวแปรด้านอายุบิดา เพศบุตร ส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้านการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ สำหรับตัวแปรเพศของกลุ่มตัวอย่าง อายุบิดา และความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่วนตัวแปรด้านอายุของมารดา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษามารดา รายได้ ไม่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาในทุกด้าน

การอภิปราย

1. บทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นพบว่า บทบาทของบิดามารดาที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ด้านความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเองและบทบาทการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว บทบาทที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ บทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ ส่วนบทบาทที่อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาการทางเพศ และการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนและกลุ่มสังคม โดยอธิบายการแสดงบทบาทในระดับต่าง ๆ ได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีบทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับสูงแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคาดหวังและต้องการให้บุตรของตนเติบโตเป็นคนดี จึงสอนให้บุตรประพฤติดี มีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัย รู้จักพึ่งพาตนเองให้อยู่ในกรอบศีลธรรม และจริยธรรมอันดีงาม สิ่งเหล่านี้เมื่อบุตรได้รับรู้และประพฤติปฏิบัติตามอยู่เสมอตั้งแต่เด็ก ก็จะส่งผลให้พัฒนาในการเห็น

คุณค่าในตนเองของบุตร ซึ่งจะเป็นผลดี เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ กาญจนา ภู่ว่าง (2533) อธิบายว่า การตอบสนองความต้องการ พื้นฐานของเด็กด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่น ให้การยอมรับและสนองความต้องการให้เหมาะสมกับวัยตลอดจนประคับประคองให้บุตรที่อยู่ในวัยเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัวได้อย่างสมดุลระหว่าง อิสระภาพ และความรับผิดชอบ ซึ่งบทบาทเหล่านี้เป็นหน้าที่หลักของ บิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูเพื่อที่จะประคับประคองบุตรให้ผ่านพ้นวัยรุ่นไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ต่อไป ด้วยดีโดยให้บุตรคงความมีวินัยของชีวิต มีความอบอุ่นใจ และมีความเชื่อมั่นต่อตนเอง มีศรัทธาต่อการที่จะทำตัวให้ดี เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2540) และจากการศึกษาของ MISEN HELDER (อ้างในสุนันทา กาญจนพงศ์, 2540) พบว่าความสนใจดูแล เอาใจใส่ของ บิดามารดาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเองของเด็ก Maslow (อ้างใน วันทนี วาสิกะสิน, 2536) กล่าวว่า เด็กที่มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยจากครอบครัวมีความรักต่อผู้อื่น นั้นมาจากครอบครัวที่มีแบบแผนการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง เพราะเด็กจะถูกสอนให้รักผู้อื่น สามารถทำให้ผู้อื่นมีความสุขและเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์แบบและมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

สำหรับบทบาทการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว พบว่าบิดามารดา มีบทบาทในด้านนี้สูง เช่นเดียวกัน อธิบายได้ว่า ผู้เป็นบิดามารดามีความผูกพัน ห่วงใยในตัวบุตรตั้งแต่แรกคลอด และให้การเลี้ยงดูจนบุตรเติบโต ซึ่งโดยทั่วไปบิดามารดาจะแสดงความห่วงใยในตัวบุตร ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าบิดามารดามีความห่วงใยเมื่อบุตรกลับบ้านผิดเวลา เพราะเกรงว่าจะเกิดอันตราย โดยเฉพาะในบุตรหญิง นอกจากนี้ การที่บิดามารดาคอยเป็นผู้ให้กำลังใจเมื่อบุตรผิดพลาดหรือผิดหวัง อีกทั้งเป็นที่ปรึกษาเมื่อบุตรมีปัญหาและคอยช่วยเหลือเมื่อบุตรต้องการนั้นจะทำให้บิดามารดาได้ทราบถึงสาเหตุและลักษณะของปัญหา เพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาก็คลี่คลายลงได้ และยังทำให้บุตรรู้สึกอบอุ่นใจว่า ตนมิได้เผชิญปัญหาเพียงลำพัง แต่มีบิดามารดาเป็นผู้รับรู้ และร่วมแก้ไขปัญหาคด้วยโดยเฉพาะ ปัญหาเพศสัมพันธ์ ส่วนการให้ความสนใจและความช่วยเหลือแก่บุตรนั้นจะทำให้บุตรได้ทราบว่าบิดามารดามีความเอื้ออาทรและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อถึงคราวจำเป็น (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2540) สอดคล้องกับการศึกษาของ จรรยา สุวรรณทัต (2535) พบว่าการที่บิดามารดารู้จักลักษณะธรรมชาติและความต้องการพื้นฐานของบุตร โดยบิดามารดาพยายามเข้าใจในธรรมชาติของการเจริญเติบโตและความพร้อมที่จะช่วยเหลือบุตร เมื่อเกิดปัญหาย่อมมีส่วนช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวเช่นเดียวกับที่ Horton and Hunt (อ้างใน นิยม บุญมี, 2530) กล่าวว่าหน้าที่ของครอบครัวในการให้ความรักและความอบอุ่นแก่สมาชิกทุกคนอย่างบริสุทธิ์ใจ จะเป็นแหล่ง

ประกันได้ว่าจะมีคนรักคนเข้าใจอยู่เสมอ เป็นความรักในกลุ่มปฐมภูมิ ถ้ามีสมาชิกคนใดได้รับความผิดหวังไม่ว่าในกรณีใด ๆ ครอบครัวจะเป็นแหล่งให้กำลังใจและปลุกปลอบ เพื่อให้เกิดความอดทน ฟินฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ในทำนองเดียวกัน การที่บิดามารดาสนับสนุนให้บุตรได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังเหตุผลรวมทั้งสอบถามเหตุผลของบุตรบ้างในบางครั้งก็บุตรไม่ได้ปฏิบัติตามความเห็นของบิดามารดา ด้วยการพูดคุยกับบุตรอยู่เสมอ ย่อมเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และทำให้บิดามารดารับรู้ถึงความเคลื่อนไหวตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของบุตรในด้านต่าง ๆ ด้วย

จะเห็นได้ว่าบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสมาชิกในครอบครัวและสังคมโดยรวม การเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้มีความมั่นคงและเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาของบุคคลในครอบครัว นับเป็นเรื่องที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเพศสัมพันธ์ จากการศึกษาของกองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย (2538) พบว่าพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากบทบาทและการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร งามตา วนิชทานนท์ และคณะ (2542) กล่าวว่าวัยรุ่นที่มีสุขภาพจิตที่ดี คือวัยรุ่นที่รับรู้ว่ามีบิดามารดาและตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูง และมีพัฒนาการทางจิตสังคมอย่างเหมาะสม เพราะรับรู้ว่ามีบิดามารดาและตัววัยรุ่นมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ขณะเดียวกันก็เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดามาก รับรู้ว่ามีบิดามารดาให้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและใช้เหตุผลมาก รับรู้ว่าคุณสามารถจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดามารดาให้มากและเป็นผู้มีสุขภาพจิตดีด้วย สอดคล้องกับ LESTER D. COROW (อ้างใน จวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑารม. 2527) กล่าวว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีบทบาทต่อวิถีชีวิตของคนนับตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะวัยรุ่น นอกจากนี้ทัศนคติและพฤติกรรมภายในครอบครัว ยังมีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาความเป็นชายหญิง และสตรีเรต (อ้างใน สมพงษ์ ธนชัยญา, 2540) กล่าวว่าสายใยความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรจะแนบแน่นอยู่เสมอ ถ้าบิดามารดาทำตัวเป็นหลัก มีความรักใคร่ผูกพันกันดี ความรักใคร่ผูกพันแน่นหนาของบิดามารดานั้นจะมีผลสะท้อนไปถึงความผูกพันรักใคร่ต่อบุตรต่อไปเองโดยปริยาย

สำหรับบทบาทของกลุ่มตัวอย่างต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่พบว่าอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ บทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านการเบี่ยงเบน

ความรู้สึกทางเพศ การถ่ายทอดความรู้ด้านการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และบทบาทด้านการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤตินั้น อธิบายได้ว่า บิดามารดาไม่แน่ใจหรือไม่มั่นใจในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรมและค่านิยมเรื่องเพศที่ถือว่าเป็นเรื่องต้องปกปิดทำให้บิดามารดา มีความลำบากใจและไม่กล้าพูดถึงเลย จึงพบว่าบทบาทในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และการที่บิดามารดา มีความวิตกกังวลห่วงใยบุตร อันเนื่องมาจากปรากฏการณ์ในสังคมที่วัยรุ่นมักจะมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควรก่อปรกับปัญหาอาชญากรรมทางเพศที่นับวันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งคือ บุตรที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นย่อมมีความอยากรู้อยากลอง ในด้านการมีเพศสัมพันธ์ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันกันล่วงหน้าก่อนเกิดปัญหาแก่บุตร จึงทำให้บิดามารดาบางส่วนอาจแสดงบทบาทในการถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยแก่บุตร โดยเฉพาะเพศหญิง จันทรเพ็ญ ชูประภาวรรณ และคณะ (2541) พบว่าเยาวชนชายในชนบท ร้อยละ 23.0 ในเมืองร้อยละ 28.0 และเยาวชนหญิงประมาณร้อยละ 50.0 ทั้งในเมืองและชนบท มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี และกว่าร้อยละ 90 ของเยาวชนชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ส่วนใหญ่เกินครึ่งไม่ได้มีการป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จากผลงานวิจัยที่ทำในสถานบริการทางเพศโดยสอบถามหญิงชายที่ขายบริการทางเพศพบว่าวัยรุ่นเป็นกลุ่มลูกค้าที่ปฏิเสธการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด (โยธิน แสงวดีและพิมลวรรณ อิศรภักดี, 2533) เช่นเดียวกับการศึกษาของ กฤตยา อาชวนิจกุลและวราภรณ์ แซ่มสนิท (2537) พบว่าวัยรุ่นมีความเห็นว่าเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเป็นเรื่องธรรมดา และห้ามกันไม่ได้แล้ว เนื่องจากมีโอกาสใกล้ชิดกว่าแต่ก่อน ประกอบกับค่านิยมในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่จะมีเพศสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนนักเรียนด้วยกันเอง จากการสำรวจของเอแบคโพลล์ (หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 2542) พบว่าวัยรุ่นชายมีความเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหญิงด้วยกันซึ่งมิได้มีอาชีพเป็นหญิงบริการเป็นเรื่องที่ปลอดภัยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยไม่คิดว่าการเปลี่ยนคู่นอนในหมู่วัยรุ่นทั้งชายและหญิงเป็นช่องทางในการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากขึ้น จึงพบว่าวัยรุ่นชายมักไม่ได้หาวิธีป้องกันอย่างเพียงพอทั้งต่อตัวเองและเพื่อนหญิงคู่นอนและผลจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกันทำให้วัยรุ่นชายเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้การที่วัยรุ่นหญิงมีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการรับเชื้อการโรคและเอชไอวีแล้วยังเป็นฝ่ายที่ต้องเผชิญกับปัญหาการตั้งครรภ์นอกสมรสอีกด้วยภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวบิดามารดาจึงควรมีบทบาทในการให้คำแนะนำในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยด้วย

บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ บทบาทในการถ่ายทอดความรู้ด้านการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติเพื่อให้บุตรรู้จักคาดการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดเหตุการณ์ที่อาจนำไปสู่การ

มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิด จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า บทบาทที่บิดามารดาให้คำแนะนำมากที่สุดคือการให้คำแนะนำในเรื่องการแต่งกายที่เหมาะสม สุภาพ เรียบร้อย และไม่แต่งกายในลักษณะที่เปิดเผยจู๋งใจหรือโป้ เพราะการแต่งกายในลักษณะเปิดเผยอาจทำให้อีกฝ่ายเข้าใจผิดว่า แต่งกายยั่วยวนให้ทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อให้เกิดอารมณ์ทางเพศและปัญหาการข่มขืนหรืออาชญากรรมได้ (กรมสุขภาพจิต, 2540)

นอกจากนั้นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่และสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม เช่น การอยู่สองต่อสองในที่ลับตาคนเพราะสถานการณ์ที่วัยรุ่นมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกันตามลำพัง หากผู้ชายไม่มีความยับยั้งชั่งใจอาจเกิดสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดและเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับชายหญิงมีความรู้สึกต่างกันคือ หญิงต้องการอยู่ใกล้ชิดชายเพราะมีความรู้สึกชอบ เกิดความผูกพันทางใจรู้สึกอบอุ่นโดยไม่รู้ว่าชายต้องการอะไรทำให้ขาดความระมัดระวังในขณะที่การได้อยู่ใกล้ชิดของชายมักหวังความผูกพันทางกายด้วย จึงคิดหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศเพราะคิดว่าหญิงก็ต้องการเช่น ขยันทรงศ์ภิรมย์สานต์ (2538) กล่าวว่า เพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงและชายมักเป็นเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ไตร่ตรองล่วงหน้า ผู้ชายจะขาดการไตร่ตรองที่เข้าใจว่า เพศสัมพันธ์ครั้งนี้พร้อมหรือยัง ฝ่ายหญิงจะคิดอย่างไร วัยรุ่นชายบางคนมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกโดยการเที่ยวผู้หญิงบริการ โดยเพื่อนชวนไป เพราะปฏิเสธเพื่อนไม่ได้ ส่วนวัยรุ่นหญิงมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกกับเพื่อนหรือคนรักโดยไม่คาดคิดมาก่อน เช่น ระหว่างไปเที่ยว ไปดูหนังสือที่บ้าน โดยมักเป็นฝ่ายถูกกระทำให้อายยอมโดยไม่ตระหนักว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องใกล้ชิดและความใกล้ชิดกับเพื่อนชายมักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ (กรมสุขภาพจิต, 2540) สอดคล้องกับ เพ็ญศรี พิชัยสนธิ และรวีวรรณ แสงฉาย (2540) ที่กล่าวว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีแรงผลักดันทางเพศมากมีความต้องการอยากรู้อยากลองเกี่ยวกับเรื่องเพศ เมื่อได้อยู่ใกล้ชิด ถูกเนื้อต้องตัวกัน อาจไม่สามารถควบคุมตนเอง และนำไปสู่ความต้องการทางเพศ โดยที่ฝ่ายตรงข้ามมิได้ใช้กำลังข่มขืน

สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการแสดงบทบาทของบิดามารดา ในการฝึกประสบการณ์เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ หรือการป้องกันมิให้เกิดเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เนื่องจากในสังคมไทยฝ่ายหญิงยังต้องเป็นผู้รับภาระจากผลของการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการศึกษาของ กฤติยา อาชวนิจกุล และ วราภรณ์ แซ่มสนธิ (2537) พบว่าวิธีคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่แตกต่างกันระหว่างรุ่นชายหญิง โดยวัยรุ่นชายยังมองว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่ผู้ชายเป็นฝ่ายได้เปรียบ ฝ่ายหญิงเป็นผู้ต้องยอมรับสภาพที่เสียเปรียบ วัยรุ่นชายเห็นการสร้างความสัมพันธ์เป็นการแสวงหาโอกาสทางเพศ ในกรณีที่เกิด

ปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะการตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ผู้หญิงยังคงต้องเป็นผู้แบกรับภาระและความรู้สึกอับอายมากกว่าผู้ชาย

การฝึกทักษะเพื่อเบี่ยงเบนความรู้สึกลงทางเพศ จึงเป็นบทบาทของบิดามารดาที่ควรให้คำแนะนำแก่บุตร จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า บิดามารดาให้คำแนะนำในเรื่องการอ่านหนังสือ การร่วมกิจกรรมของครอบครัว การฟังเพลง ร้องเพลง เพื่อเบี่ยงเบนความรู้สึกลงทางเพศ ซึ่ง เอนก อารีพรคและ สุวทนา อารีพรค (2525) ได้กล่าวว่าเมื่อย่างเข้าวัยรุ่น ฮอร์โมนเพศจะทำให้มีลักษณะทางเพศและกระตุ้นให้เกิดแรงผลักดันทางเพศ ทางออกของแรงผลักดันทางเพศที่พบมากคือ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง บิดามารดาไม่ควรลงโทษแต่ควรชักจูงให้บุตรมีกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อไม่ให้หมกมุ่นมากเกินไป

จึงอาจสรุปได้ว่า การที่วัยรุ่นซึ่งมีอายุน้อย ย่อมมีประสบการณ์มีความรู้ด้านต่าง ๆ น้อยตามไปด้วย โดยเฉพาะความรู้เรื่องเกี่ยวกับเพศ การหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ และการเบี่ยงเบนความรู้สึกลงทางเพศ ย่อมตกเป็นเหยื่อหรือเป็นเครื่องมือของผู้อื่นได้ง่าย และทำให้มีเพศสัมพันธ์ขึ้นโดยไม่ตั้งใจและไม่ป้องกัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โรคเอดส์ ปัญหาการมีวามสุขทางเพศ และปัญหาบาเสพติด เป็นต้น ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาดังกล่าว กลุ่มตัวอย่าง คือ บิดา มารดา จึงต้องถ่ายทอดความรู้หรือแนะนำเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การฝึกทักษะเพื่อเบี่ยงเบนความรู้ทางเพศ และการฝึกประสบการณ์เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติให้แก่บุตรของตน บทบาทของบิดามารดาที่พบว่ามีอยู่ในระดับต่ำ คือ บทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศ และบทบาทการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อและกลุ่มสังคม จากการศึกษาพบว่าบิดามารดามีความรู้เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.2 แต่บทบาทการถ่ายทอดความรู้อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างยังมีความลำบากใจ ไม่สะดวกที่จะพูดหรือกล่าวถึงเรื่องเพศศึกษากับบุตร โดยเฉพาะในเรื่องนี้เกี่ยวกับสรีระของร่างกายของชายและหญิง เช่น ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศชายและหญิง การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เมื่อมีความต้องการทางเพศ การฝันเปียก ซึ่งมีสาเหตุมาจากประการแรก บิดามารดาไม่มีความรู้เรื่องเพศ มีทัศนคติต่อเรื่องเพศผิด ๆ หรือมีความรู้แต่ไม่สามารถถ่ายทอดได้ เพราะรู้สึกไม่สะดวกใจ ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร ประกอบกับบางส่วนมีค่านิยมต่อเรื่องเพศที่ถือว่าเป็นเรื่องหยาบคาย เป็นเรื่องที่ควรปกปิด ไม่ควรเปิดเผย จึงทำให้บิดามารดามีความลำบากใจ และไม่กล่าวถึงเลย ถ้าบุตรไม่ถาม (วันทนี วาสิกะสิน, 2526) และจากการศึกษาของพรภิมล แก้วกมล (2539) พบว่าบิดามารดาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นอยู่ในเกณฑ์ดี แต่บิดามารดาส่วนใหญ่ไม่มีความสะดวกในการพูดคุยหรือแนะนำเกี่ยวกับพัฒนาการทาง

เพศของวัยรุ่น โดยเฉพาะกับบุตรเพศตรงข้าม ส่วนสาเหตุต่อมาคือ บิดามารดาบางส่วนมีความคิดว่า ถ้าวบุตรไม่ถามเกี่ยวกับเรื่องเพศเลย ก็จะไม่กล่าวถึงเรื่องเพศกับเด็ก นอกจากนี้การที่บิดามารดาไม่กล้า ให้ความรู้เรื่องเพศแก่บุตร เพราะไม่มีความมั่นใจ ไม่รู้จะบอกเด็กอย่างไร และคิดไปเองว่าถ้าให้ความรู้ แก่บุตรแล้วจะทำให้เด็กอยากลอง และเป็นการชี้โพรงให้กระรอก (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2541) จากเหตุผลดังกล่าวล้วนทำให้วัยรุ่นเริ่มแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศด้วยตนเองจากกลุ่มเพื่อนเป็น ส่วนใหญ่ ดังรายงานวิจัยของวิล โรมาและฉัตรลดา กาญจนสิทธิแสง (2541) กล่าวว่านักเรียนได้รับ ข้อมูลเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์จากเพื่อน ส่วนแหล่งข้อมูลที่ได้รับน้อยที่สุดเป็นอันดับสุดท้ายคือ บิดา มารดา ซึ่งการได้รับข้อมูลจากเพื่อนจะเป็นข้อมูลที่ผิดและนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ รวมถึงสื่อต่าง ๆ ที่ปรากฏก็เป็นสื่อที่ไม่สามารถให้ความรู้อย่างแท้จริงและลึกซึ้ง สื่อที่จะให้ความรู้เชิงวิชาการ มีการผลิต น้อย ส่วนมากมักจะเป็นสื่อลามกอนาจาร จึงทำให้บิดามารดาไม่มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้เรื่อง เพศและการแนะนำบุตรในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศ

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมใน การเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

จากการศึกษาพบว่า เพศของกลุ่มตัวอย่าง เพศบุตร และความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ และส่งผลกระทบต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศ อธิบายได้จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการทางสังคมที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของบิดามารดาใน การอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยถือว่าครอบครัวเป็นตัวเชื่อมหรือมีบทบาทในการจัดการ โดยเฉพาะบิดา มารดาจะเป็นตัวแทนสำคัญของบุตร เด็กจะเลียนแบบพ่อแม่ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดมากที่สุด สอดคล้องกับวันทนี วาสิกะสิน (2536) กล่าวว่า การที่ให้ความสำคัญแก่บิดามารดาเป็นบุคคลแรก ของการอบรมสั่งสอนเรื่องเพศนั้น ก็เพื่อป้องกันมิให้เด็กไปรับข้อมูลที่ผิดๆ จากแหล่งอื่น อีกประการ หนึ่งคือ การที่บิดามารดาเป็นผู้ให้ความรู้เรื่องเพศตั้งแต่วัยเด็กนั้น จะช่วยย้าจิตสำนึกความรับผิดชอบ และเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีในเรื่องเพศให้ติดตัว กลายเป็นสิ่งที่ซึมซาบจนรับมาเป็นส่วนหนึ่งของ ความนึกคิด และนิสัยที่ฝังาม เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพประกอบกับบิดามารดาที่มีความรู้เรื่อง เพศศึกษาจะเห็นความสำคัญของการให้คำแนะนำเกี่ยวกับความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศ โดยที่บิดา มารดาจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับสรีระร่างกาย การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่วัย เจริญพันธุ์ซึ่งจะทำให้บุตรสามารถจัดการความกลัว ความสงสัยกังวลตลอดจนความรู้สึกลงในทางลบ เกี่ยวกับเพศลงได้ ทำให้มีพัฒนาการไปในทางที่เหมาะสมกับวัย มีความเข้าใจความต้องการและ

พฤติกรรมทางเพศเมื่อถึงวัยอันสมควรอีกทั้งความรู้เรื่องเพศศึกษาจะทำให้รู้จักเคารพและยกย่องเพศตรงข้ามทำให้มีความรู้สึกรับผิดชอบเพศตรงข้ามเช่น เพศชายจะไม่เห็นว่าเพศหญิงเป็นเครื่องเล่นรู้จักให้เกียรติเพศตรงข้ามและสามารถช่วยสร้างสรรค์สังคม เช่น ช่วยจัดความเสียหายในเรื่องเพศการข่มขืน การล่อลวงหญิงเพื่อค้าประเวณี เป็นต้น (วันทนี วาสิกะสิน, 2526)

การที่บิดามารดาจะให้ความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมขึ้นอยู่กับเพศบุตรดังที่สมชาย ธีธรรณกุล (2526) กล่าวว่าความสะดวกในการพูดคุยเรื่องเพศกับบุตรขึ้นอยู่กับเพศบุตร โดยที่บิดาจะให้ความรู้แก่บุตรชาย มารดาให้ความรู้แก่บุตรหญิง เมื่อบุตรชายสงสัยในเรื่องเพศจะนึกถึงบิดาเป็นคนแรกที่จะพูดคุยด้วย เพื่อจะได้คำตอบและคำปรึกษาที่ถูกต้อง สอดคล้องกับพรภิรม แก้วกมล (2539) กล่าวว่า บิดาจะมีความสะดวกใจในการพูดคุย เรื่องเพศการเปลี่ยนแปลงของสรีระร่างกายกับบุตรเพศชายมากกว่าบุตรเพศหญิง อาจเนื่องมาจากเป็นเพศเดียวกัน

ตัวแปรด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง ความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาและทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตรมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้านความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อธิบายได้จากแนวคิด ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ซึ่งได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญของการเป็นบิดามารดา คือ บิดาจะรับผิดชอบต่อบทบาทในการเป็นสื่อการกระทำ (Instrumental Role) ส่วนมารดาได้รับการคาดหวังให้พัฒนาทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ซึ่งเป็นแกนกลางที่ทำให้มีการปกครอง กล่าวคือบทบาทของมารดามุ่งในการเป็นสื่อความรู้สึก (Expressive Role) ได้แก่การอบรมเลี้ยงดูบุตร การให้ความรัก ความอบอุ่นแก่สมาชิกในครอบครัว ดังนั้นบทบาทอันเป็นเป้าหมายด้านวัตถุจึงเป็นบทบาทของบิดา และบทบาทในการสนองด้านจิตใจ เป็นบทบาทของมารดา (Parsons and Bules อ้างในวัชรระ คล้ายนาทร, 2526) ทั้งนี้บิดาจะเป็นตัวแทนของการสร้างระเบียบวินัยในครอบครัวการตรงต่อเวลา การรักษาความสัตย์ ความเข้มแข็งอดทน ในขณะที่มารดาจะเป็นบุคคลที่สำคัญที่ทำให้บุตรเกิดความรู้สึกมีความเชื่อมั่นในเพื่อนมนุษย์ตั้งแต่เล็กๆ เกิดเป็นความรักพื้นฐาน (basic love) และความเชื่อพื้นฐาน (basic trust) จากความรู้สึกที่เกิดขึ้น ย่อมทำให้เด็กสามารถเติบโตต่อไปได้ สามารถรักบุคคลอื่นๆ ได้เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นต่อไปได้ (วิทยา นาควัชรระ, 2540) สำหรับความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาและทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้านความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง กล่าวคือความรู้เรื่องเพศศึกษาจะทำให้มีความเข้าใจถึงค่านิยม ศีลธรรมจรรยาในเรื่องเพศที่ดี ไม่ฉกฉวยผลประโยชน์จากเพศตรงข้าม มีวุฒิภาวะสมวัย สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีทัศนคติที่ดี มีเหตุผล

(วันทนี วาสิกะสิน, 2526) เช่นเดียวกับที่สมาคมแพทย์แห่งสหรัฐอเมริกา (American Medical Association อ้างใน รวีวรรณ แสงฉาย, 2538) กล่าวว่าความรู้เรื่องเพศศึกษาจะช่วยส่งเสริมชีวิตครอบครัวให้มั่นคงถาวร เพื่อให้เด็กเข้าใจ และยอมรับนับถือตนเองมากขึ้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบในการแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีต่อสังคม อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตรส่งผลในเชิงลบต่อบทบาทการถ่ายทอดความรู้ ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง กล่าวคือ บิดามารดาที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นจะแสดงบทบาทการให้ความรู้ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมาก โดยพบว่าบิดามารดาไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในเรื่องการที่บุตรจะมีเพศสัมพันธ์กับคนรักเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ และไม่เห็นด้วยในเรื่องการที่วัยรุ่นนิยมการอยู่ก่อนแต่งจะเป็นผลดีมากกว่าผลเสีย เพราะทำให้ได้มีโอกาสเรียนรู้การปรับตัวระหว่างชายหญิงก่อนที่จะมีครอบครัว นอกจากนี้บิดามารดายังมีทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น คือ ผู้ชายเป็นฝ่ายได้ผู้หญิงเป็นฝ่ายเสียเนื่องจากสังคมไทยมีค่านิยมเป็นมาตรฐานสองชั้น (Double standard) ได้แก่ค่านิยมที่ยกย่องให้เพศชายมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนสมรสหรือความสัมพันธ์ทางเพศนอกเหนือการสมรสได้ ฝ่ายหญิงที่พลาดพลั้งเสียความบริสุทธิ์ไปไม่ว่าจะเป็นความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การตกเป็นเหยื่อหรือด้วยความสมัครใจเพราะความรักใคร่ สังคมมักจะประณามและไม่ให้อภัย (วันทนี วาสิกะสิน, 2526) ดังนั้น บิดามารดาจึงแสดงบทบาทการให้ความรู้ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหัวข้อสอนให้บุตรประพฤติดี มีความรับผิดชอบ เพศหญิงควรถูกสอนให้นับถือตนเอง รู้จักคุณค่าในตนเอง เช่น ไม่กลัวว่าเพื่อชายจะทอดทิ้งถ้าตนไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศด้วย สำหรับในบุตรเพศชาย บิดามารดาควรปลูกฝังความรับผิดชอบต่อเพศหญิง การมีเพศสัมพันธ์ทางเพศก่อนสมรสก็ไม่ได้แสดงถึงความเป็นลูกผู้ชายอย่างใด ถ้ายังไม่พร้อมหรือยังไม่สามารถรับผิดชอบต่อปัญหาที่จะเกิดตามมาได้

ตัวแปรที่ส่งผลต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้านการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดาและทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร อธิบายได้ว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาในระดับสูงและมีทัศนคติยอมรับในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอารมณ์ และมีความต้องการทางเพศ อาจมีความสัมพันธ์ทางเพศได้ ประกอบกับบิดามารดา ตระหนักถึงสถานการณ์การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ในปัจจุบันนี้ วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรมากขึ้น จึงให้คำแนะนำเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยอย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของบิดาส่งผลในด้านลบ กล่าวคือ บิดาที่มีการศึกษาน้อยจะแสดง

บทบาทในด้านนี้มาก อธิบายได้ว่าระดับการศึกษาต่ำจะมีผลต่อการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาน้อย ขาดความเข้าใจและทักษะในการอธิบายความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่บุตรในลักษณะของความเป็นเหตุเป็น ผล (วันทนี วาสิกะสิน, 2526) จากการศึกษาพบว่าบิดามารดาจะให้คำแนะนำเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ ปลอดภัย คือ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีที่สุดคือ การงดเที่ยวสำส่อนทางเพศ ซึ่งเป็นการ ให้คำแนะนำการป้องกันที่ปลายเหตุมากกว่าความตั้งใจที่จะอธิบายให้บุตรเข้าใจถึงพัฒนาการทางเพศ และความต้องการทางเพศอันจะเป็นการแนะนำการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และรับผิดชอบอย่าง ถูกต้องเหมาะสม ประกอบกับสภาพสังคมที่วัยรุ่นมีประสบการณ์ทางเพศมากขึ้น ซึ่งจะทำให้บิดา มารดาตระหนักถึงความเป็นจริงในสังคม ดังนั้น การขู่หรือหลอกให้เด็กได้กลัวจะไม่มีผลต่อการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นนอกจากความรู้ทางเพศศึกษาที่ถูกต้อง การสร้างความสัมพันธ์ ภายในครอบครัว การสอนให้เบี่ยงเบนความสนใจและการหัดที่จะยับยั้งตนเองเท่านั้นที่จะเป็นรากฐาน สำคัญและจากผลการศึกษาที่พบว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาน้อยจะแสดงบทบาทการให้ความรู้ เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยมากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง ขัดแย้งกับชาติ แจ่มนุช (2539) ที่ว่าบิดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีความรู้เรื่องเพศศึกษามาก มีโลกทัศน์ทางเพศอื่นๆกว้างจึงกลัว พุดหรืออบรมสั่งสอนเรื่องราวที่เกี่ยวกับเพศ

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อบทบาทของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้ด้าน การหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ ได้แก่ เพศของกลุ่มตัวอย่าง อายุของบิดาและเพศบุตร กล่าวคือ บิดามารดาที่มีความห่วงใยในตัวบุตร และรับรู้ถึงปรากฏการณ์ที่วัยรุ่นหญิงชายในปัจจุบันมีเพศสัมพันธ์ ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกันเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการได้รับสื่อต่างๆ ในยุคการสื่อสารไร้พรมแดนเช่น การอ่านหรือดูหนังสือที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การดูวิดีโอภาพยนตร์โป๊หรือแม้แต่การสื่อสารทาง อินเทอร์เน็ตอีกทั้งบิดามารดาบางคนอาจมีประสบการณ์ที่ผิดพลาดมาก่อนในอดีต และตระหนักถึง ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิดเช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ นอกสมรส การทำแท้ง จึงให้คำแนะนำในเรื่องการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์วิกฤติ โดยเฉพาะมารดาจะ มีบทบาทในด้านนี้มากกว่าบิดาเนื่องจากในสังคมไทย การอบรมสั่งสอนบุตรมักจะเป็นบทบาทของ หน้าที่ของมารดามากกว่าบิดา ดังนั้นมารดาจึงมักมีความสนิทสนมได้ใกล้ชิดกับบุตรและความสัมพันธ์ อันดีนี้ส่งผลให้การพูดคุยเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องเกี่ยวกับเพศเป็นไปได้ง่ายไม่ว่าจะพูดคุยกับลูกสาว หรือลูกชาย (พรพิมล แก้วกมล, 2539) ส่วนตัวแปรด้านอายุของบิดามีความสัมพันธ์และส่งผลต่อ บทบาทในการถ่ายทอดความรู้ด้านการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ กล่าวคือบิดามีประสบการณ์

หรืออาจมีความผิดพลาดในอดีตมาก่อน ประกอบกับมีความเข้าใจในความรู้สึกและความต้องการของบุตร จึงสามารถนำประสบการณ์เหล่านั้นมาให้คำแนะนำแก่บุตรได้เช่น ถ้าเป็นบุตรชายบิดาจะแนะนำในเรื่องความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อการกระทำของตนต่อเพื่อนหญิงและต้องอธิบายให้บุตรเข้าใจถึงปัญหาที่จะเกิดตามมา รู้จักใช้วิธีการคุมกำเนิดถ้าต้องการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหญิง ถ้าเป็นบุตรหญิงบิดาจะให้คำแนะนำเรื่องการระวังเพื่อนชายที่อาจจะหลอกลวง หาผลประโยชน์ ไม่รับผิดชอบและชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่จะต้องรับภายหลังการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และความเสียหายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับฝ่ายหญิงฝ่ายเดียว รวมถึงการให้ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดเพื่อป้องกันตนเองด้วย

นอกจากนั้นเพศบุตรมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อบทบาทการถ่ายทอดความรู้เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติ กล่าวคือ การที่บิดามารดาจะให้ความรู้ด้านการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติขึ้นอยู่กับเพศบุตรว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ในกรณีที่บุตรหญิงบิดามารดาจะให้คำแนะนำโดยตระหนักว่าสถานการณ์ต่างๆ อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้สิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือ บิดามารดาต้องชี้ให้เห็นว่าเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดและฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายเสี่ยงนอกจากนั้นยังมีโอกาสเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะ โรคเอดส์ การตั้งครรภ์นอกสมรสและการทำแท้ง (กรมสุขภาพจิต, 2541) สำหรับบุตรชายการมีอิสระในการมีพฤติกรรมทางเพศได้มากกว่าบุตรหญิง ทำให้เด็กชายมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรก ส่วนหนึ่งโดยการเที่ยวหญิงบริการ โดยมีเพื่อนชวนไป บทบาทของบิดามารดา คือ การให้คำแนะนำเรื่องการปฏิเสธและผลจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ขาดการไตร่ตรอง ประกอบกับการที่บิดามารดาที่มีบุตรเพศหญิง จะมีการถ่ายทอดแนะนำความรู้ด้านนี้มากกว่าบิดามารดาที่มีบุตรชายเนื่องจากวัยรุ่นหญิงยังถูกตรึงอยู่กับข้อกำหนดเดิมของสังคมที่มองว่าการมีเพศสัมพันธ์ของหญิงก่อนแต่งงานเป็นเรื่องเสื่อมเสีย (กฤติยา อาชวนิจกุล และวราภรณ์ แซ่มสนิท, 2537) อีกทั้งสังคมไทยผู้หญิงจะต้องรักษาวลสงวนตัวไม่ชิงสุกก่อนห่ามความบริสุทธิ์หรือพรหมจรรย์แห่งเพศเป็นเกียรติที่สูง (วันทนี วาสิกะสิน, 2526) เช่นเดียวกับ Reiss (อ้างในสุปาจริย์ วิชัยโรจน์, 2529) ได้กล่าวถึงมาตรฐานเชิงซ้อน ซึ่งนิยามสิทธิหน้าที่สำหรับชายหญิงที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด คือ สิทธิของผู้ชายที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศได้หลายคนในขณะที่พฤติกรรมเดียวกัน ถ้าผู้หญิงเป็นผู้กระทำ ก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง ทั้งจากกฎหมายและศีลธรรม เด็กสาวที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมักจะถูกตำหนิมากกว่าเด็กชาย ประกอบกับฝ่ายหญิงมักไม่คาดคิดว่าจะเกิดมีเพศสัมพันธ์ขึ้นและวัยรุ่นหญิงยังคงต้องเป็นผู้แบกรับภาระการป้องกันการตั้งครรภ์, การตั้งครรภ์นอกสมรสและการทำแท้ง

บิดามารดาจึงต้องแสดง บทบาทดังกล่าว เพื่อให้บุตรรู้เท่าทันเหตุการณ์อันอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งจะเป็นการป้องกันที่ถูกต้อง

สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อบทบาทของบิดามารดาในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวได้แก่ เพศของกลุ่มตัวอย่าง อายุบิดา อายุมารดา รายได้และความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดา อธิบายได้ว่าบุคคลที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวหรือวัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงอายุที่เหมาะสมในการสร้างครอบครัว ประกอบกับเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องเพศศึกษาซึ่งจะทำให้มีวุฒิภาวะสมวัยเป็นผู้ใหญ่มากกว่าวัยรุ่น มีทัศนคติที่ดีมีเหตุผล เป็นคู่สมรสที่ไม่สร้างปัญหาครอบครัว มีความรับผิดชอบ มีอาชีพและรายได้ที่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ นอกจากนี้บุคคลที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ที่เป็นคู่สมรสจะต้องปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต้องร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อดำรงชีวิตสมรสให้ยืนยาวและแสดงบทบาทของความเป็นบิดามารดาได้อย่างสมบูรณ์ (วันทนี วาสิกะสิน, 2526)

ดังนั้น ความเหมาะสมและความพร้อมในการเป็นบิดามารดาจึงมีความสำคัญดังกล่าวข้างต้น พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุญ (2537) ได้กล่าวว่า บิดามารดามีหน้าที่และความรับผิดชอบเท่าเทียมกันในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก ทั้งนี้ผู้ที่จะเป็นบิดามารดาต้องมีความพร้อมทางด้านสุขภาพกายและใจ มีวุฒิภาวะที่จะรับผิดชอบต่อครอบครัว สามารถที่จะประกอบอาชีพรวมทั้งวิธีการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กให้บรรลุถึงศักยภาพของความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์และทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (2522) กล่าวว่า มารดาที่อายุน้อยการศึกษาต่ำไม่ทำงานอาชีพเป็นมารดาที่ขาดประสิทธิภาพในการพัฒนาจริยธรรมของเด็กมากที่สุด

นอกจากนั้นความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเป็นจุดเริ่มต้นของสัมพันธ์ภาพที่สำคัญที่สุดในครอบครัว ดังนั้นการที่บิดามารดามีความรักใคร่เข้าใจซึ่งกันและกัน รับผิดชอบแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่วมกันยอมทำให้ครอบครัวมีความราบรื่นมั่นคงสมาชิกอื่นๆในครอบครัวก็มีความสุขไปด้วยโดยเฉพาะบุตร (สมพงษ์ ธนธัญญา, 2540) ซึ่ง Willian Mcard กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็กจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ประพฤติผิดหรือกลายเป็นเยาวชนอาชญากรถ้าบ้านมีสภาพขาดความรักขาดความอบอุ่น และขาดความเอาใจใส่ต่อกันระหว่างสมาชิกในบ้านสอดคล้องกับการศึกษาของวารุณี ฟองแก้ว (2541) พบว่า การขาดความอบอุ่นในครอบครัวหรือครอบครัวที่แตกแยกจะขัดขวางการพัฒนาศักยภาพของวัยรุ่น การวางแผนในอนาคตการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ดีจะทำให้วัยรุ่นแสวงหาคนที่เข้าใจและให้ความมั่นใจและหันไปพึ่งยาเสพติดหรือสถานเริงรมย์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของบิดามารดาสอดคล้องกับการศึกษาของ

อังสนา บุญธรรม (2535) พบว่านักเรียนชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระดับต่ำ จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดเชื้อเอชไอวีสูงกว่า เช่นเดียวกับการศึกษาของศุภจรี วจิวิวัฒน์ (2533) พบว่านักเรียนชายที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีประสบการณ์ทางเพศต่ำกว่านักเรียนที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของบิดามารดาในการแนะนำบุตรให้เปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อและกลุ่มสังคม ได้แก่ เพศของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษาบิดา เพศบุตร และความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาอธิบายได้ว่า การที่บิดามีความรู้เรื่องเพศศึกษาและตระหนักว่าปัจจุบันในสังคมไทยวัยรุ่นชายหญิงมีโอกาสและอิสระในเรื่องการเรียนรู้เรื่องเพศ การคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น จึงมีบทบาทในการให้คำแนะนำให้บุตรเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศ รวมถึงการสอดส่องดูแลและถึงการได้รับข้อมูลเรื่องเพศจากสื่อต่างๆ เพื่อชี้แนะให้บุตรเห็นถึงความถูกต้องและเหมาะสมในเรื่องดังกล่าว

3. เปรียบเทียบบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของบุตรที่มีบิดามารดาคนเดียวหรือบุตรที่มีทั้งบิดามารดา จะเห็นได้ว่าบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของบุตรที่มีบิดาหรือมารดาคนเดียวหรือบุตรที่มีทั้งบิดามารดาพบว่าทั้งสองกลุ่มมีบทบาทที่ไม่แตกต่างกันในทุกบทบาทที่ได้ศึกษา อธิบายได้ว่าภาพพจน์ของสถาบันครอบครัวในปัจจุบันมีแนวโน้มสู่การแสดงบทบาทร่วมระหว่างสามีภรรยา ซึ่งหมายถึงความเท่าเทียมกันของสามีภรรยาเกี่ยวกับบทบาทความรับผิดชอบในครอบครัว ทั้งการหารายได้เลี้ยงครอบครัว การดูแลงานบ้านและการอบรมเลี้ยงดูบุตร (Smith and Reid, 1982 อ้างใน จิราพร คงดี, 2533) เมื่อครอบครัวต้องแยกกันอยู่ไม่ว่าจะเป็นสาเหตุจากการหย่าร้าง การทำงานหรือการตาย ความรับผิดชอบในการดูแลครอบครัว จึงกระทำต่อเนื่องมาและเป็นความต้องการที่อยากทดแทนในสิ่งที่บุตรขาดหายไปพยายามเป็นทั้งบิดาและมารดาให้แก่บุตร จึงมุ่งมั่นและทุ่มเทในการถ่ายทอดแนะนำความรู้ด้านต่างๆ แก่บุตรของตนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในครั้งนี้ และจากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาของผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่ไม่เหมาะสม จนส่งผลทำให้เกิดปัญหาตาม

มาหลายประการ นอกจากมีสาเหตุจากวัยรุ่นไม่มีความตระหนักถึงผลเสียจากปัญหาที่เกิดขึ้น วัยรุ่นบางกลุ่มยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องถึงการหลีกเลี่ยง การป้องกัน รวมถึงการเตือนสติตนเองให้รู้จักยับยั้งชั่งใจมิให้นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนเพศตรงข้าม สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ บิดามารดาห่วงหาเหินขาดการดูแลเอาใจใส่บุตรวัยรุ่นของตน ทำให้เด็กหันเหไปสนใจกลุ่มเพื่อนให้ความไว้วางใจเพื่อน และกระทำสิ่งที่เพื่อนบอกหรือแนะนำจนนำไปสู่ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม กลายเป็นปัญหาและภาระให้แก่ครอบครัว เนื่องจากวัยรุ่นยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านคุณวุฒิ สภาพเศรษฐกิจสังคม และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อตนเองไม่ว่าจะเป็นสุขภาพกาย สุขภาพจิต และผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ปกครองและสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นจะเกิดขึ้นมากมายหลายปัญหาในสังคมก็ตาม แต่มิได้หมายความว่าบิดามารดาและวัยรุ่นจะหมดหนทางป้องกันมิให้เกิดปัญหาเหล่านั้นเพราะการป้องกันปัญหาดังกล่าวจะต้องเริ่มต้นในครอบครัวอย่างจริงจังก่อน แล้วค่อยขยายสู่สังคมภายนอกต่อไป โดยอาศัยความร่วมมือกันภายในครอบครัวทั้งระหว่างบิดากับมารดา และระหว่างบิดามารดากับบุตร ก็เชื่อว่าจะสามารถป้องกันและเป็นการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของบุตรได้ในระดับหนึ่ง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. บิดามารดาตลอดจนผู้ที่อยู่ในฐานะผู้ปกครองของบุตรวัยรุ่น ควรใช้มาตรการเชิงรุกในการป้องกันปัญหาล่วงหน้ามากกว่าคอยตั้งรับเพื่อจะแก้ไขปัญหา กล่าวคือ มาตรการเชิงรุกนี้บิดามารดาควรให้เวลาดูแลเอาใจใส่บุตรมากขึ้น เพราะจะได้ทราบความเคลื่อนไหวและการพัฒนาการทางร่างกาย และอารมณ์ของบุตร ขณะเดียวกันบุตรก็จะมีความอบอุ่นใจ ได้รับรู้ถึงความผูกพันและห่วงใยของครอบครัว อันเป็นการสานความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวให้แน่นแฟ้นมากขึ้น เมื่อบุตรมีความไว้วางใจ และเคารพรักในบิดามารดา ก็จะเป็นเรื่องง่ายขึ้นที่จะแนะนำถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศด้านต่างๆ ให้บุตร ดังนั้น บิดามารดาควรที่จะเริ่มแนะนำถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุตรของตนตั้งแต่นั้นๆ ก่อนที่จะเข้าสู่วัยรุ่น เพื่อให้บุตรได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ตลอดจนเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในช่วงวัยรุ่นต่อไป

2. สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่บิดามารดาจะต้องทำให้สำเร็จก่อนที่จะเริ่มถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศให้แก่บุตรของตน ได้แก่

ประการแรก บิดามารดาต้องขจัดความลำบากใจ หรือความไม่สะดวกใจที่จะกล่าวถึง เรื่องเพศกับบุตรของตน ทั้งนี้เพราะความลำบากใจหรือไม่สะดวกใจดังกล่าวของบิดามารดาต้องพึง ระลึกและแยกให้ออกว่า ความรู้เรื่องเพศกับเรื่องลามกเป็นคนละเรื่องกัน เพราะความรู้เรื่องเพศเป็นเรื่อง ตามหลักวิชาการที่เพิ่มพูนทั้งความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งถ่ายทอดทัศนคติและปลูกจิตสำนึกที่ดี ในเรื่องเพศให้แก่บุตร แต่เรื่องลามกเป็นเรื่องที่จะกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นอยากทดลอง กระทำในทางที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นการแนะนำหรือถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศแก่บุตรจึงไม่ควรเป็นเรื่องที่ บิดามารดาจะต้องลำบากใจหรือไม่สะดวกใจที่จะเริ่มถ่ายทอดให้ความรู้เรื่องเพศแก่บุตรอีกต่อไป

ประการที่สอง บิดามารดาจะต้องปรับทัศนคติและค่านิยมต่อเรื่องเพศของตนให้มีทัศนคติ ที่ดีและถูกต้อง อีกทั้งต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศในด้านต่างๆ ให้รู้และเข้าใจถูกต้อง เพื่อ จะได้ถ่ายทอดแนะนำให้แก่บุตรหลานของตนให้รู้และเข้าใจด้วยความถูกต้องต่อไป

เมื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองสามารถขจัดความลำบากใจที่กล่าวถึงเรื่องเพศได้ประกอบ กับมีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นอย่างดี ก็สามารถถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำที่ เป็นประโยชน์ให้แก่บุตรหลานของตนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกัน ก็จะเป็นการถ่ายทอดปลูกจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีในเรื่องเพศแก่บุตรควบคู่ไปด้วยเช่นกัน

3. บิดามารดาควรใช้วิธีการถ่ายทอดหรือแนะนำ “ความรู้เรื่องเพศ” ให้แก่บุตรด้วยวิธีผสมผสานในเชิงจิตวิทยาเข้ามาช่วย ไม่ควรให้มีลักษณะที่ตึงใจจะถ่ายทอดแนะนำอย่างจริงจัง เพราะบุตร อาจจะรู้สึกเกิดความขัดเคืองที่จะพูดหรือตอบปัญหาบางประการใด จนทำให้บุตรหาทางหลีกเลี่ยงที่จะ รับฟังคำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองในที่สุด ดังนั้นบิดามารดาควรใช้ลักษณะสอดแทรก ความรู้เรื่องเพศอย่างสม่ำเสมอระหว่างที่ร่วมทำกิจกรรม หรือขณะพักผ่อนสนทนาร่วมกันในครอบครัว และควรแอบสังเกตถึงความสนใจ อาการเบื่อหน่ายหรือการหลีกเลี่ยงที่จะพูดหรือตอบปัญหาของบุตร ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนให้ทราบเพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนท่าทีและหัวข้อในการสนทนา และที่สำคัญคือ ทั้งบิดาและมารดาจะต้องมีพฤติกรรมที่ดีในเรื่องเพศเพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรของตนต่อไป

4. ผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ ควรพัฒนาหลักสูตรการสอนเพศศึกษาที่ผสมผสานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศในประเด็นเกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศ ความหมายของเพศ แรงขับ และความพึงพอใจทางเพศ หลักสูตรจะต้องเหมาะสมกับความต้องการทางด้านอนามัย การเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น ทั้งในและนอกระบบสถาบันการศึกษา

5. สถานบริการของรัฐควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาแก่บิดามารดาเกี่ยวกับปัญหาพัฒนาการทางเพศ และปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ซึ่งอาจให้บริการทางโทรศัพท์ตอบปัญหาทางสื่อต่างๆ หรือการมาขอรับบริการด้วยตนเอง อันเป็นการให้บริการด้านสาธารณสุขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในกลุ่มอื่นๆ เช่น ระดับอาชีวศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. ศึกษาทัศนคติและบทบาทในเรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาที่มีบุตรอยู่ในวัยก่อนเรียน และวัยรุ่นระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญสำหรับการปลูกฝังทัศนคติที่ดีในเรื่องเพศ
3. ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดยิ่งขึ้น
4. ศึกษาแบบค่านิยมและบรรทัดฐานของชุมชนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ โดยมุ่งเน้นเรื่องกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่กลุ่มสังคมต่างๆ เช่น โรงเรียน กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน ที่มีต่อวัยรุ่นเกี่ยวกับบทบาทของแต่ละกลุ่ม